

แนวปฏิบัติการใช้ปัญญาประดิษฐ์
อย่างมั่นคงปลอดภัย
ของกรมปศุสัตว์

มีนาคม 2569

การอนุมัติเอกสาร

ผู้จัดทำเอกสาร	
ชื่อ นางสาวมณีนุช เปลี่ยนศรี ตำแหน่ง นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ วันที่	ลงชื่อ (นางสาวมณีนุช เปลี่ยนศรี)
ชื่อ นางสาวภาณุตา บุณนาค ตำแหน่ง นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ วันที่	ลงชื่อ (นางสาวภาณุตา บุณนาค)
ผู้ตรวจทานเอกสาร	
ชื่อ นายปิยวิทย์ ธรรมบุตร ตำแหน่ง รักษาการแทน ผู้อำนวยการศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร วันที่	ลงชื่อ (นายปิยวิทย์ ธรรมบุตร)
ผู้อนุมัติเอกสาร	
ชื่อ นายพงษ์พันธ์ ธรรมมา ตำแหน่ง รองอธิบดีกรมปศุสัตว์ วันที่	ลงชื่อ (นายพงษ์พันธ์ ธรรมมา)

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
1. บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์	1
1.3 ขอบเขต	1
1.4 คำนิยาม	1
1.5 ประเภทของปัญญาประดิษฐ์	2
2. แนวทางการใช้งานระบบปัญญาประดิษฐ์	4
2.1 นโยบายทั่วไป	4
2.2 กรอบการใช้งานครบถ้วน	4
2.3 ข้อห้ามในการใช้งาน AI	5
3. มาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัย	6
3.1 การป้องกันการรั่วไหลของข้อมูล	6
3.2 การรักษาความมั่นคงปลอดภัยของระบบสารสนเทศ	6
3.3 การลดหรือหลีกเลี่ยงอคติและการเลือกปฏิบัติ	7
3.4 การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล	7
4. การเปิดเผยการใช้งานปัญญาประดิษฐ์	8
4.1 หลักการเปิดเผย	8
4.2 กรณีที่ต้องระบุการใช้ AI	8
4.3 กรณีที่ไม่จำเป็นต้องระบุ	8
4.4 รูปแบบการระบุที่แนะนำ	9
4.5 ข้อควรระวังและความเสี่ยง	9
4.6 แนวปฏิบัติในสถานการณ์พิเศษ	9
4.7 มาตรฐานและแนวทางอ้างอิง	9
5. ตัวอย่างพฤติกรรมที่ควรทำและไม่ควรทำ	11
5.1 พฤติกรรมที่ควรทำ	11
5.2 พฤติกรรมที่ไม่ควรทำ	11
ภาคผนวก	
ก เครื่องมือ AI ที่แนะนำ	13
ข กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง	15
ค กรอบวงจรชีวิตของระบบปัญญาประดิษฐ์	16
ง นโยบายการใช้เทคโนโลยี Generative AI ที่ยอมรับได้	19
จ นโยบายการใช้เทคโนโลยีระบบปัญญาประดิษฐ์ที่ยอมรับได้	27

บทที่ 1 บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาและยกระดับการทำงานขององค์กรภาครัฐ กรมปศุสัตว์ตระหนักถึงความสำคัญของการนำเทคโนโลยี AI โดยเฉพาะ Generative AI มาใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน การให้บริการประชาชน และการขับเคลื่อนภารกิจด้านการพัฒนาปศุสัตว์ของประเทศ

การใช้งาน AI ต้องมีการบริหารจัดการที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล และความเสถียรที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายและแนวปฏิบัติของสำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ (สกมช.) และสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (ETDA)

กรมปศุสัตว์จึงได้จัดทำ "แนวปฏิบัติการใช้ปัญญาประดิษฐ์อย่างมั่นคงปลอดภัย" ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้บุคลากรของกรมปศุสัตว์สามารถใช้งานเทคโนโลยี AI ได้อย่างปลอดภัย มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ และมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง (สามารถศึกษาเอกสารแนวปฏิบัติการใช้ปัญญาประดิษฐ์อย่างมั่นคงปลอดภัยฉบับเต็มของ สกมช. ได้ที่ <https://www.ncsa.or.th/standards>)

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อแนะนำแนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินงานเพื่อรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์สำหรับระบบปัญญาประดิษฐ์ที่เป็นรูปธรรมและนำไปปฏิบัติได้จริงสำหรับกรมปศุสัตว์

1.2.2 เพื่อยกระดับความตระหนักรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับภัยคุกคามไซเบอร์ที่จำเพาะต่อระบบปัญญาประดิษฐ์

1.2.3 เพื่อยกระดับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์สำหรับปัญญาประดิษฐ์

1.3 ขอบเขต

แนวปฏิบัตินี้ใช้บังคับกับบุคลากรทุกคนของกรมปศุสัตว์ ได้แก่

- ข้าราชการ
- พนักงานราชการ
- ลูกจ้างประจำ
- พนักงานจ้างเหมาบริการ
- ผู้รับจ้างและคู่ค้าที่ปฏิบัติงานให้กับกรมปศุสัตว์

โดยครอบคลุมการใช้งานเทคโนโลยี AI ทุกประเภท โดยเฉพาะ Generative AI เช่น ChatGPT, Claude, Gemini, DALL-E, Midjourney และเครื่องมืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.4 คำนิยาม

"กรมปศุสัตว์" หมายถึง กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

"บุคลากร" หมายถึง ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้างเหมาบริการ และ ผู้ปฏิบัติงานทุกคนของกรมปศุสัตว์

"ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI)" หมายถึง เทคโนโลยีที่ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อให้ระบบ ประมวลผลของคอมพิวเตอร์ หุ่นยนต์ เครื่องจักร หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ มีคุณสมบัติหรือพฤติกรรม ใกล้เคียงมนุษย์ เช่น การเรียนรู้ การรับรู้และตอบสนองต่อสภาพแวดล้อม การให้เหตุผล และการแก้ไขปัญหา

"ระบบปัญญาประดิษฐ์ (AI System)" หมายถึง ระบบที่ทำงานบนเครื่องจักรซึ่งถูกออกแบบมาให้ ทำงานด้วยระดับความเป็นอิสระที่แตกต่างกัน และทำการอนุมานจากข้อมูลที่ได้รับ เพื่อสร้างผลลัพธ์ เช่น การ คาดการณ์ เนื้อหา คำแนะนำ หรือการตัดสินใจ ที่สามารถมีอิทธิพลต่อสภาพแวดล้อมได้ ซึ่งรวมถึงแต่ไม่จำกัด เพียง Generative AI, Predictive Analytics และ Computer Vision

"เทคโนโลยี Generative AI" หมายถึง เทคโนโลยี AI ประเภทหนึ่งที่มีความสามารถในการสร้างเนื้อหา ใหม่ในหลากหลายรูปแบบตามข้อความหรือคำสั่ง (Prompt) ที่ผู้ใช้กำหนด เช่น ข้อความ ภาพ วิดีโอ เสียง โค้ด โปรแกรม หรือรูปแบบอื่นๆ

"ข้อมูลส่วนบุคคล" หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลธรรมดาซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ไม่ว่า ทางตรงหรือทางอ้อม ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

"ข้อมูลส่วนบุคคลอ่อนไหว" หมายถึง ข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครอง ข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 ซึ่งได้แก่ ข้อมูลเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนา หรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ หรือข้อมูลอื่นใดที่กระทบต่อเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

"ข้อมูลความลับ" หมายถึง ข้อมูลที่มีการจำแนกชั้นความลับตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการ รักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2552 หรือข้อมูลที่กรมปศุสัตว์กำหนดให้เป็นข้อมูลที่ต้องรักษาเป็นความลับ

"ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์" หมายถึง การรักษาความมั่นคงปลอดภัยของระบบสารสนเทศ ข้อมูล และระบบคอมพิวเตอร์จากภัยคุกคามทางไซเบอร์

1.5 ประเภทของปัญญาประดิษฐ์

ปัญญาประดิษฐ์สามารถจำแนกเป็นกลุ่มใหญ่ตามประเภทการใช้งาน มีดังต่อไปนี้

1.5.1 การประมวลผลภาษาธรรมชาติ (Natural Language Processing: NLP) มุ่งเน้นให้เครื่องจักร สามารถเข้าใจ ตีความ และสร้างภาษามนุษย์ได้ ตัวอย่างการใช้งาน เช่น แชทบอทและผู้ช่วยเสมือน การแปลภาษา เป็นต้น

1.5.2 คอมพิวเตอร์วิทัศน์ (Computer Vision: CV) ช่วยให้เครื่องจักรสามารถ "มองเห็น" และตีความข้อมูลภาพจากรูปภาพ วิดีโอ หรือฉากในโลกแห่งความเป็นจริง ตัวอย่างการใช้งาน เช่น การจดจำ รูปภาพ การวิเคราะห์วิดีโอ เป็นต้น

1.5.3 หุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ (Robotics & Autonomous Systems) ผสมผสานปัญญาประดิษฐ์เข้ากับ ฮาร์ดแวร์เพื่อสร้างเครื่องจักรที่สามารถทำงานได้ด้วยตนเองโดยอัตโนมัติหรือกึ่งอัตโนมัติ ตัวอย่าง การใช้งาน เช่น หุ่นยนต์บริการ ยานยนต์อัตโนมัติ เป็นต้น

1.5.4 การวิเคราะห์เชิงพยากรณ์ (Predictive Analytics) ใช้ข้อมูลในอดีตเพื่อคาดการณ์ผลลัพธ์หรือแนวโน้มในอนาคต ตัวอย่างการใช้งาน เช่น การพยากรณ์อากาศ การคาดการณ์ทางการเงิน

1.5.5 ปัญญาประดิษฐ์แบบสร้างสรรค์ (Generative AI หรือ GenAI) เป็นปัญญาประดิษฐ์ที่มีความสามารถในการสร้างข้อมูลใหม่ เช่น ข้อความ รูปภาพ เสียง หรือวิดีโอ ที่ไม่เคยมีมาก่อนด้วยตัวเอง

1.5.6 ปัญญาประดิษฐ์แบบตัวแทน (Agentic AI) เป็นปัญญาประดิษฐ์ที่สามารถดำเนินการและตัดสินใจได้ด้วยตัวเอง สามารถเข้าใจเป้าหมายที่ชัดเจน สามารถเรียนรู้ ปรับตัว ตัดสินใจ และดำเนินการด้วยตัวเองเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ คุณสมบัติสำคัญที่ทำให้ Agentic AI แตกต่างคือ ความสามารถในการเป็น “ผู้กระทำ” ที่สามารถเชื่อมต่อและสั่งการระบบอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการกิจ ให้สำเร็จลุล่วงได้โดยอัตโนมัติ

1.5.7 ปัญญาประดิษฐ์เชิงกายภาพ (Physical AI) มีความแตกต่างจากปัญญาประดิษฐ์ทั่วไปที่มีการทำงานอยู่ในโลกดิจิทัล ปัญญาประดิษฐ์เชิงกายภาพมีการเชื่อมต่อกับระบบที่อยู่ในโลกกายภาพ เช่น หุ่นยนต์และระบบอัตโนมัติ ทำให้สามารถรับรู้และตอบสนองในสภาพแวดล้อมกายภาพได้

บทที่ 2 แนวทางการใช้งานระบบปัญญาประดิษฐ์

2.1 หลักการทั่วไป

2.1.1 กรมปศุสัตว์สนับสนุนให้บุคลากรใช้เทคโนโลยีระบบปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานและการให้บริการ โดยต้องเป็นไปอย่างมีความรับผิดชอบ ปลอดภัย และสอดคล้องกับกฎหมาย

2.1.2 การใช้งาน AI ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ของภารกิจกรมปศุสัตว์เท่านั้น ห้ามใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือธุรกิจส่วนตัว

2.1.3 บุคลากรต้องศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยี AI ที่จะนำมาใช้ รวมถึงข้อจำกัด ความเสี่ยง และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น

2.1.4 บุคลากรต้องรับผิดชอบต่อผลลัพธ์ที่ได้จากการใช้งาน AI และต้องตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนนำไปใช้งานหรือเผยแพร่

2.2 กรอบการใช้งานที่ยอมรับได้

บุคลากรสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีระบบปัญญาประดิษฐ์ (AI) เพื่อช่วยสนับสนุนการดำเนินงานในบริบทที่กำหนด ต่อไปนี้

2.2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำรายงาน อาทิเช่น

- วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้านปศุสัตว์
- สรุปข้อมูลและจัดทำรายงานเบื้องต้น
- วิเคราะห์แนวโน้มและการพยากรณ์

2.2.2 การพัฒนาระบบและเขียนโค้ดโปรแกรม อาทิเช่น

- พัฒนาระบบสารสนเทศด้านปศุสัตว์
- เขียนและปรับปรุงโค้ดโปรแกรม
- ตรวจสอบและแก้ไขข้อผิดพลาดในโปรแกรม

2.2.3 การจัดทำร่างเอกสาร อาทิเช่น

- ร่างหนังสือราชการ บันทึกข้อความ
- ร่างนโยบาย คำสั่ง ระเบียบ แนวทาง
- ร่างเอกสารประชาสัมพันธ์และสื่อสารสาธารณะ

2.2.4 การให้คำแนะนำและแก้ปัญหา อาทิเช่น

- ให้คำแนะนำเบื้องต้นในการแก้ปัญหาทางเทคนิค
- ค้นหาแนวทางแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงาน
- ให้คำแนะนำเกี่ยวกับกฎหมายและระเบียบ (เบื้องต้น)

2.2.5 การสร้างสื่อและเนื้อหา

- สร้างสื่อประชาสัมพันธ์ภายในและภายนอกองค์กร
- สร้างภาพประกอบ กราฟิก สำหรับการนำเสนอ
- สร้างเนื้อหาเพื่อการศึกษาและฝึกอบรม

2.2.6 การแปลภาษาและปรับปรุงข้อความ การทบทวนวรรณกรรม

- แปลเอกสารระหว่างภาษาไทยและภาษาอื่นๆ
- ตรวจสอบและปรับปรุงไวยากรณ์
- สรุปและถอดความเอกสารที่เป็นสาธารณะ

2.3 ข้อห้ามในการใช้งาน AI

บุคลากรต้องปฏิบัติตามข้อห้ามดังต่อไปนี้:

2.3.1 ห้ามใช้แทนการตัดสินใจที่มีความเสี่ยงสูง หรือใช้ในการตัดสินใจที่สำคัญ

- การตัดสินใจทางกฎหมาย
- การตัดสินใจเกี่ยวกับการลงโทษทางวินัย
- การตัดสินใจที่กระทบต่อชีวิต ทรัพย์สิน หรือสิทธิของบุคคล

2.3.2 ห้ามป้อนข้อมูลที่ไม่ได้รับการตรวจสอบความถูกต้อง หรือข้อมูลที่อาจบิดเบือนการทำงานของ

ของโมเดล (Data Poisoning) เข้าสู่ระบบปัญญาประดิษฐ์

2.3.3 ห้ามนำข้อมูลภายในองค์กรและข้อมูลที่มีชั้นความลับเข้าสู่ระบบปัญญาประดิษฐ์

- ข้อมูลความลับของทางราชการ
- ข้อมูลส่วนบุคคลของเกษตรกรและผู้ประกอบการ
- ข้อมูลส่วนบุคคลอ่อนไหว
- ข้อมูลสัญญา ข้อตกลงทางธุรกิจ
- รหัสผ่าน API Key หรือข้อมูลการเข้าถึงระบบ

2.3.4 ห้ามใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์ในทางที่ผิด

- สร้างข้อมูลเท็จที่อาจทำให้เกิดความเข้าใจผิด (Misinformation)
- จงใจสร้างข้อมูลเท็จเพื่อให้เกิดความเข้าใจผิด (Disinformation)
- ปลอมแปลงเอกสารหรือหลักฐานราชการ

2.3.5 ห้ามใช้เพื่อสร้างเนื้อหาที่ละเมิดลิขสิทธิ์หรือทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่น

- คัดลอก ทำซ้ำ หรือดัดแปลงงานที่มีลิขสิทธิ์โดยไม่ได้รับอนุญาต
- ใช้เครื่องหมายการค้าหรือตราสัญลักษณ์ของผู้อื่นโดยไม่ชอบ

2.3.6 ห้ามสร้างเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม ละเมิดศีลธรรม หรืออาจสร้างความเสียหายต่อบุคคล องค์กรและสังคม

- เนื้อหาที่ส่งเสริมความเกลียดชัง การเหยียดเชื้อชาติ ศาสนา เพศ
- เนื้อหาที่ขัดต่อศีลธรรม จริยธรรม หรือความสงบเรียบร้อยของสังคม
- เนื้อหาที่ละเมิดสิทธิมนุษยชน

2.3.7 ห้ามใช้เพื่อการกระทำที่ผิดกฎหมาย หรือจงใจใช้เป็นเครื่องมือสร้างการโจมตีทางไซเบอร์

- การกระทำใดๆ ที่ขัดต่อกฎหมายไทย
- การละเมิด พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562
- การละเมิด พ.ร.บ.การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562
- การละเมิด พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

บทที่ 3 มาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัย

การใช้งานเทคโนโลยี Artificial Intelligence (AI) ในภาครัฐ โดยเฉพาะกรมปศุสัตว์ ซึ่งมีภารกิจในการดูแลด้านปศุสัตว์และสุขภาพสัตว์ของประเทศ จำเป็นต้องคำนึงถึงความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลเป็นอันดับแรก เนื่องจากข้อมูลที่หน่วยงานจัดเก็บและใช้งานมีทั้งข้อมูลส่วนบุคคลของเกษตรกร ข้อมูลราชการที่เป็นความลับ ข้อมูลทางการเงิน และข้อมูลที่มีความละเอียดอ่อนอื่นๆ ที่หากเกิดการรั่วไหลหรือถูกนำไปใช้ในทางที่ผิดจะส่งผลกระทบต่อทั้งหน่วยงาน เกษตรกร และประชาชน

เครื่องมือ AI ในปัจจุบันส่วนใหญ่ทำงานผ่านระบบคลาวด์ (Cloud-based) และมีการเก็บบันทึกข้อมูลที่ผู้ใช้ป้อนเข้าไป ข้อมูลเหล่านี้อาจถูกนำไปใช้ในการฝึกสอนโมเดล AI หรือถูกเข้าถึงโดยบุคคลที่สาม หากบุคลากรไม่ระมัดระวังในการใช้งาน อาจเกิดการรั่วไหลของข้อมูลสำคัญได้ นอกจากนี้ ผลลัพธ์ที่ได้จาก AI อาจมีความคลาดเคลื่อน มีอคติ หรือไม่เหมาะสมกับบริบทของงานราชการ ซึ่งหากนำไปใช้โดยไม่ผ่านการตรวจสอบอาจส่งผลกระทบต่อความตัดสินใจและการให้บริการประชาชน

เพื่อกำหนดมาตรการและแนวทางปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยเมื่อใช้งาน AI ภายในกรมปศุสัตว์ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

3.1 การป้องกันการรั่วไหลของข้อมูล

3.1.1 หลักการทั่วไป

- บุคลากรต้องตระหนักว่าข้อมูลที่ป้อนเข้าสู่ระบบ AI อาจถูกเก็บบันทึกและนำไปใช้ในการฝึกสอนโมเดล AI
- ห้ามป้อนข้อมูลใดๆ ที่เป็นความลับหรือข้อมูลส่วนบุคคลเข้าสู่เครื่องมือ AI ที่เปิดให้บริการแบบสาธารณะ

3.1.2 การใช้งานเครื่องมือ AI ที่อนุมัติแล้ว

- กรมปศุสัตว์จะประกาศรายชื่อเครื่องมือ AI ที่ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติให้ใช้งาน
- หากต้องการใช้งานข้อมูลที่มีความละเอียดอ่อน ต้องใช้เครื่องมือ AI ที่กรมปศุสัตว์จัดหาและควบคุมเท่านั้น

3.1.3 กรณีจำเป็นต้องใช้ข้อมูลละเอียดอ่อน

- ต้องได้รับอนุมัติจากผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น
- ต้องใช้เครื่องมือ AI ที่กรมปศุสัตว์กำหนดเท่านั้น
- ต้องจัดทำบันทึกการขออนุมัติและเหตุผลความจำเป็น

3.2 การรักษาความมั่นคงปลอดภัยของระบบสารสนเทศ

3.2.1 การป้องกันการโจมตีทางไซเบอร์

- ห้ามเปิดเผยรหัสผ่าน API Key หรือข้อมูลการเข้าถึงระบบให้กับ AI
- ห้ามป้อนข้อมูลการตั้งค่าระบบหรือข้อมูลด้านความมั่นคงปลอดภัย
- ต้องตรวจสอบโค้ดโปรแกรมที่สร้างโดย AI อย่างละเอียดก่อนนำไปใช้งาน

3.2.2 การตรวจสอบและรายงานเหตุการณ์

- หากพบเหตุการณ์ที่อาจกระทบต่อความมั่นคงปลอดภัย ต้องรายงานต่อผู้บังคับบัญชาทันที
- ต้องแจ้งศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมปศุสัตว์ เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนการรับมือ

เหตุการณ์

3.2.3 การใช้งานที่ปลอดภัย

- ใช้งานผ่านเครือข่ายที่ปลอดภัยและเชื่อถือได้
- อัปเดตซอฟต์แวร์และระบบปฏิบัติการให้เป็นเวอร์ชันล่าสุด
- ใช้โปรแกรมป้องกันไวรัสและระบบความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม

3.3 การลดหรือหลีกเลี่ยงอคติและการเลือกปฏิบัติ

3.3.1 การตรวจสอบผลลัพธ์

- ตรวจสอบผลลัพธ์จาก AI อย่างรอบคอบก่อนนำไปใช้หรือเผยแพร่
- ระวังเนื้อหาที่อาจมีอคติหรือการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคล

3.3.2 การใช้งานที่เป็นธรรม

- ไม่ใช่ AI ในลักษณะที่เลือกปฏิบัติต่อเกษตรกรหรือผู้ประกอบการ
- คำนึงถึงหลักความเสมอภาคและสิทธิมนุษยชน

3.4 การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

3.4.1 ความรับผิดชอบของผู้ใช้

- บุคลากรต้องตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลที่ได้จาก AI ทุกครั้ง
- ห้ามนำข้อมูลจาก AI ไปใช้ทันทีโดยไม่ตรวจสอบ
- ต้องอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลที่ใช้

3.4.2 กรณีพิเศษที่ต้องตรวจสอบอย่างเคร่งครัด

- ข้อมูลทางกฎหมายและระเบียบราชการ
- ข้อมูลทางการเงินและงบประมาณ
- ข้อมูลที่จะนำไปตัดสินใจหรือกำหนดนโยบาย
- ข้อมูลที่จะเผยแพร่ต่อสาธารณะ

บทที่ 4 การเปิดเผยการใช้งานปัญญาประดิษฐ์

ความโปร่งใสเป็นรากฐานสำคัญของการใช้เทคโนโลยี AI อย่างมีจริยธรรม ในยุคที่เครื่องมือ AI มีบทบาทมากขึ้นในกระบวนการสร้างสรรค์และผลิตงาน การเปิดเผยการใช้งาน AI จึงไม่ใช่เพียงข้อกำหนดทางจริยธรรม แต่ยังเป็นการสร้างความไว้วางใจระหว่างผู้สร้างและผู้รับสารอีกด้วย

แนวทางการเปิดเผยการใช้งาน AI อย่างเหมาะสม ครอบคลุมทั้งหลักการ กรณศึกษา และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติ เพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องและเป็นไปตามมาตรฐานสากล ได้แก่

4.1 หลักการเปิดเผย

4.1.1 เมื่อสร้างเนื้อหาหรือผลงานโดยใช้ความช่วยเหลือจาก AI ต้องระบุให้ชัดเจนว่า “เนื้อหานี้ได้รับความช่วยเหลือจากเทคโนโลยี AI” หรือ “เนื้อหานี้สร้างด้วยความช่วยเหลือจาก [ชื่อเครื่องมือ AI]”

4.1.2 การระบุการใช้งาน AI เป็นการสร้างความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือ

4.1.3 การระบุควรทำในตำแหน่งที่เหมาะสมและเห็นได้ชัดเจน

4.1.4 ระดับการเปิดเผยตามความเกี่ยวข้อง

4.1.4.1 การใช้ AI เป็นหลัก ระบุชัดเจนถึงเครื่องมือและวิธีการ

4.1.4.2 การใช้ AI เป็นส่วนช่วย ระบุบทบาทของ AI ที่ใช้

4.1.4.3 การใช้ AI เพื่อปรับปรุงงาน สามารถระบุแบบทั่วไป

4.2 กรณีที่ต้องระบุการใช้ AI

4.2.1 เอกสารที่เผยแพร่ต่อสาธารณะ

4.2.2 รายงานการวิจัยและการศึกษา

4.2.3 สื่อประชาสัมพันธ์และเนื้อหาสื่อสังคมออนไลน์

4.2.4 ภาพและกราฟิกที่สร้างด้วย AI

4.2.5 โค้ดโปรแกรมหรือระบบที่พัฒนาด้วยความช่วยเหลือจาก AI

4.2.6 เนื้อหาเชิงพาณิชย์และโฆษณา

4.2.7 ผลงานวิชาการและบทความทางวิชาชีพ

4.2.8 สื่อที่มีผลต่อการตัดสินใจของผู้อื่น

4.3 กรณีที่ไม่จำเป็นต้องระบุ

4.3.1 เอกสารภายในที่ใช้เพื่อการทำงานเบื้องต้น

4.3.2 การใช้เพื่อตรวจสอบไวยากรณ์หรือแปลภาษา

4.3.3 การใช้เพื่อค้นหาข้อมูลหรือศึกษาแนวทาง

4.3.4 การใช้เครื่องมือแก้ไขที่มี AI ในตัว เช่น autocorrect, spell check

4.3.5 การใช้เพื่อสร้างแนวคิดหรือ brainstorming ที่ไม่ได้นำไปใช้โดยตรง

4.4 รูปแบบการระบุที่แนะนำ

4.4.1 สำหรับเอกสาร "เอกสารนี้ได้รับความช่วยเหลือจาก Claude (Anthropic) ในการเรียบเรียง และตรวจสอบเนื้อหา" หรือ "เนื้อหาบางส่วนสร้างด้วยความช่วยเหลือจาก ChatGPT และได้รับการตรวจทาน โดยผู้เขียน"

4.4.2 สำหรับภาพและกราฟิก "สร้างด้วย Midjourney" หรือ "AI-Generated Image" ระบุใน caption หรือ metadata

4.4.3 สำหรับโค้ดและโปรแกรม ใส่ comment ในโค้ด: // Generated with assistance from GitHub Copilot ระบุใน README หรือ documentation

4.4.4 สำหรับงานวิชาการ ระบุในส่วน Methodology หรือ Acknowledgments อธิบายวิธีการใช้ และขอบเขตการใช้งาน

4.5 ข้อควรระวังและความเสี่ยง

4.5.1 ผลกระทบจากการไม่เปิดเผย จะทำให้สูญเสียความน่าเชื่อถือ อาจถือเป็นการละเมิดจริยธรรม มีความเสี่ยงทางกฎหมายในบางกรณี

4.5.2 การเปิดเผยที่ไม่เหมาะสม การระบุมากเกินไปจนทำให้เนื้อหาเสียรูปแบบ ระบุน้อยเกินไปจนไม่ชัดเจน ใช้ข้อความคลุมเครือหลีกเลี่ยงความรับผิดชอบ

4.5.3 ความรับผิดชอบของผู้ใช้ ผู้สร้างผลงานยังคงรับผิดชอบต่อความถูกต้องของเนื้อหา การระบุการใช้ AI ไม่ได้หมายถึงการโยนความรับผิดชอบให้ AI

4.6 แนวปฏิบัติในสถานการณ์พิเศษ

4.6.1 การทำงานเป็นทีม มีการตกลงกันล่วงหน้าว่าจะระบุอย่างไร ให้ผู้นำทีมตรวจสอบความเหมาะสม

4.6.2 การใช้ AI หลายเครื่องมือ สามารถระบุแบบรวม "ใช้เครื่องมือ AI หลายประเภทในการสร้างสรรค์" หรือระบุเฉพาะเครื่องมือหลัก

4.6.3 งานที่มีข้อจำกัดด้านพื้นที่ ใช้สัญลักษณ์หรือ icon แทนข้อความยาว ระบุในเอกสารแนบหรือส่วน metadata

4.7 มาตรฐานและแนวทางอ้างอิง

แนวทางสากล

ในระดับสากล มีหลายองค์กรที่กำลังพัฒนาและผลักดันมาตรฐานเกี่ยวกับความโปร่งใสในการใช้ AI โดยองค์การระหว่างประเทศเพื่อการมาตรฐาน (ISO) ร่วมกับคณะกรรมการทางเทคนิคระหว่างประเทศด้านไฟฟ้า (IEC) กำลังพัฒนามาตรฐานเกี่ยวกับความโปร่งใสของ AI ซึ่งครอบคลุมหลักการการเปิดเผยข้อมูล การติดตามย้อนกลับ และความรับผิดชอบ แม้ว่ามาตรฐานเหล่านี้ยังอยู่ระหว่างการพัฒนา แต่ก็เป็นสัญญาณที่ชัดเจนว่าชุมชนระหว่างประเทศให้ความสำคัญกับประเด็นนี้

นอกจากนี้ องค์กรการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ได้ออกข้อแนะนำด้านจริยธรรมของปัญญาประดิษฐ์ ซึ่งเน้นย้ำถึงความสำคัญของความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และการเคารพสิทธิมนุษยชน ข้อแนะนำนี้ได้รับการรับรองจากประเทศสมาชิกกว่า 190 ประเทศ และถือเป็นกรอบแนวทางที่สำคัญในการพัฒนาและใช้งาน AI อย่างมีจริยธรรม ประเด็นสำคัญที่ UNESCO เน้นคือ AI ต้อง

สามารถอธิบายได้ ตรวจสอบได้ และผู้ใช้ต้องเข้าใจว่า AI มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการสร้างสรรค์หรือการตัดสินใจอย่างไร

สมาคมวิชาชีพต่างๆ ทั่วโลกก็มีบทบาทสำคัญในการกำหนดแนวทางการใช้ AI ในสาขาของตน เช่น สมาคมนักข่าวระหว่างประเทศได้ออกแนวทางการใช้ AI ในการผลิตข่าว สมาคมวิจัยและพัฒนา มีแนวทางสำหรับการใช้ AI ในงานวิจัย และสมาคมนักการศึกษามีแนวทางสำหรับการใช้ AI ในสถาบันการศึกษา แนวทางเหล่านี้ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานในแต่ละสาขามีจุดอ้างอิงที่ชัดเจนและเหมาะสมกับลักษณะการทำงานของตน

บทที่ 5 ตัวอย่างพฤติกรรมที่ควรทำและไม่ควรทำ

ตัวอย่างพฤติกรรมที่ควรทำและไม่ควรทำในการใช้งานปัญญาประดิษฐ์เพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากร กรมปศุสัตว์ แบ่งได้ดังนี้

5.1 พฤติกรรมที่ควรทำ

5.1.1 ตรวจสอบความถูกต้อง

- ตรวจสอบข้อมูลที่ได้จาก AI ทุกครั้งก่อนนำไปใช้
- อ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลเสมอ
- ตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งอื่นเพิ่มเติม

5.1.2 เคารพกฎหมายและสิทธิ

- ใช้งานตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง
- เคารพลิขสิทธิ์และทรัพย์สินทางปัญญา
- เคารพสิทธิส่วนบุคคลและความเป็นส่วนตัว

5.1.3 ใช้งานอย่างมีความรับผิดชอบ

- ใช้เครื่องมือที่ได้รับการอนุมัติเท่านั้น
- ระบุการใช้งาน AI เมื่อเผยแพร่ผลงาน
- รายงานต่อผู้บังคับบัญชาเมื่อมีข้อสงสัยหรือพบปัญหา

5.1.4 ปกป้องข้อมูล

- ใช้มาตรการความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม
- เก็บรักษาข้อมูลอย่างปลอดภัย
- ระมัดระวังไม่ให้ข้อมูลรั่วไหล

5.1.5 พัฒนาความรู้

- เข้ารับการฝึกอบรมอย่างสม่ำเสมอ
- ติดตามความรู้และเทคโนโลยีใหม่ๆ
- แบ่งปันความรู้และประสบการณ์กับเพื่อนร่วมงาน

5.2 พฤติกรรมที่ไม่ควรทำ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายให้กับองค์กร และส่งผลกระทบต่อบุคลากร ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

5.2.1 ไม่นำข้อมูลละเอียดอ่อนไปใช้

- ห้ามป้อนข้อมูลความลับของราชการ
- ห้ามป้อนข้อมูลส่วนบุคคลของเกษตรกร ผู้ประกอบการ
- ห้ามป้อนรหัสผ่าน API Key หรือข้อมูลระบบ

5.2.2 ไม่นำไปใช้ทันทีโดยไม่ตรวจสอบ

- ห้ามเชื่อผลลัพธ์จาก AI ทุกอย่าง
- ห้ามคัดลอกข้อมูลจาก AI โดยไม่ตรวจสอบ
- ห้ามใช้ข้อมูลที่ไม่มีแหล่งอ้างอิง

5.2.3 ไม่สร้างเนื้อหาที่ไม่เหมาะสม

- ห้ามสร้างข้อมูลเท็จหรือบิดเบือนข้อเท็จจริง
- ห้ามสร้างเนื้อหาที่ส่งเสริมการเกลียดชังหรือเหยียดหยาม
- ห้ามสร้างเนื้อหาที่ละเมิดสิทธิหรือศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์

5.2.4 ไม่ละเมิดสิทธิ

- ห้ามคัดลอกงานที่มีลิขสิทธิ์โดยไม่ได้รับอนุญาต
- ห้ามใช้เครื่องหมายการค้าของผู้อื่นโดยไม่ชอบ
- ห้ามปลอมแปลงหรือแอบอ้างเป็นผู้อื่น

5.2.5 ไม่ใช่เพื่อการกระทำผิดกฎหมาย

- ห้ามใช้ในทางที่ขัดต่อกฎหมายไทย
- ห้ามใช้เพื่อหลีกเลียงหรือฝ่าฝืนระเบียบราชการ
- ห้ามใช้เพื่อเอารัดเอาเปรียบผู้อื่น

ภาคผนวก ก
เครื่องมือ AI ที่แนะนำ

เครื่องมือ AI ที่แนะนำ

ปัญญาประดิษฐ์แบบสร้างสรรค์ (Generative AI) เป็นปัญญาประดิษฐ์ที่มีความสามารถในการสร้างเนื้อหาใหม่ ในหลากหลายรูปแบบตามข้อความหรือคำสั่ง (Prompt) ที่มนุษย์เป็นผู้กำหนด เช่น ข้อความ ภาพ วิดีโอ ซอร์สโค้ด หรือรูปแบบอื่น โดยเครื่องมือ AI สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการทำงาน โดยมีเครื่องมือที่แนะนำดังต่อไปนี้

1. เครื่องมือสร้างข้อความ (Text Generation)

เครื่องมือสาธารณะ (ใช้ได้กับข้อมูลทั่วไปเท่านั้น)

- ChatGPT (OpenAI)
- Claude (Anthropic)
- Gemini (Google)
- Microsoft Copilot

ข้อควรระวัง: ห้ามป้อนข้อมูลความลับหรือข้อมูลส่วนบุคคล

2. เครื่องมือสร้างภาพ (Image Generation)

เครื่องมือที่แนะนำ

- DALL-E (OpenAI)
- Midjourney
- Stable Diffusion
- Adobe Firefly

ข้อควรระวัง: ควรตรวจสอบการใช้ภาพให้เป็นไปตามลิขสิทธิ์และจริยธรรม

3. เครื่องมือเขียนโค้ด (Code Generation)

เครื่องมือที่แนะนำ

- GitHub Copilot
- Codeium
- Tabnine
- Amazon CodeWhisperer

ข้อควรระวัง: ควรตรวจสอบโค้ดอย่างละเอียดก่อนนำไปใช้งาน

4. เครื่องมือแปลภาษา (Translation)

เครื่องมือที่แนะนำ

- Google Translate
- DeepL
- Microsoft Translator

ข้อควรระวัง: ควรตรวจสอบความถูกต้องของคำแปล โดยเฉพาะเอกสารสำคัญ

5. การขออนุมัติใช้เครื่องมือใหม่

หากต้องการใช้เครื่องมือ AI ที่ไม่อยู่ในรายการแนะนำ ต้องดำเนินการดังนี้:

- 5.1 ส่งคำขอไปยังศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
- 5.2 ระบุเหตุผลความจำเป็นและรายละเอียดของเครื่องมือ
- 5.3 รอกการประเมินและอนุมัติ
- 5.4 ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด (ถ้ามี)

ภาคผนวก ข

กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

การประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ในประเทศไทยต้องอยู่ภายใต้กรอบของกฎหมาย กฎระเบียบ และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง ดังนี้ (สามารถศึกษาเพิ่มเติมได้ที่ <https://dld.go.th/webnew/index.php/laws/kd-hma-yxun>)

1. พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562

กำหนดหลักเกณฑ์การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล โดยบุคลากรต้องระมัดระวังไม่นำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้กับ AI โดยไม่ได้รับความยินยอมหรือไม่มีฐานทางกฎหมายที่เหมาะสม

2. พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562

กำหนดมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์สำหรับหน่วยงานของรัฐ กรมปศุสัตว์ต้องดำเนินการตามมาตรา 44 และ 45 เกี่ยวกับการจัดทำแผนรับมือภัยคุกคามทางไซเบอร์

3. พระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550

กำหนดความผิดเกี่ยวกับการกระทำผ่านระบบคอมพิวเตอร์ การใช้ AI เพื่อกระทำผิดต่อระบบคอมพิวเตอร์ หรือเผยแพร่ข้อมูลเท็จถือเป็นความผิดตามกฎหมาย

4. แนวปฏิบัติการใช้ปัญญาประดิษฐ์อย่างมั่นคงปลอดภัย (AI Security Guidelines) ของสำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ

เป็นแนวปฏิบัติที่ทันสมัยที่สุดใน ASEAN ครอบคลุมการพัฒนาและใช้งาน AI อย่างมั่นคงปลอดภัยตลอดวงจรชีวิต

5. นโยบายการใช้เทคโนโลยี Generative AI ที่ยอมรับได้ ของสำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ

กำหนดกรอบการใช้งาน Generative AI ที่ปลอดภัย รวมถึงข้อห้ามและแนวทางปฏิบัติที่ดี

6. แนวทางประยุกต์ใช้ Generative AI อย่างมีธรรมาภิบาลสำหรับองค์กร ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์

ให้แนวทางการประยุกต์ใช้ Generative AI ในองค์กรอย่างมีธรรมาภิบาล ครอบคลุมการกำกับดูแล การบริหารความเสี่ยง และการปฏิบัติตามกฎหมาย

ภาคผนวก ค

กรอบวงจรชีวิตของระบบปัญญาประดิษฐ์

กรอบวงจรชีวิตของระบบปัญญาประดิษฐ์

กรอบวงจรชีวิตของระบบปัญญาประดิษฐ์ เป็นการอธิบายขั้นตอนการทำงานเชิงหน้าที่ และเชิงตรรกะ ตั้งแต่การเกิดแนวคิดไปจนถึงการสิ้นสุดการใช้งาน ซึ่งเป็นประโยชน์ในเชิงของการกำกับดูแล และการบริหารจัดการโครงการ ซึ่งได้สรุปผลลัพธ์ของการพัฒนาระบบในแต่ละขั้นตอน ดังตารางต่อไปนี้

ขั้นตอนการพัฒนาระบบ ตาม ISO/IEC 22989:2022	กรอบวงจรชีวิตของระบบ ปัญญาประดิษฐ์ที่นำเสนอ	ผลลัพธ์
1. Inception (การเริ่มต้น)	ระยะที่ 0 ขั้นตอนแนวคิด (Concept) เพื่อทำความเข้าใจบริบททาง ธุรกิจ กรอบทางกฎหมายที่ บังคับใช้ ระบุ สิทธิทรัพย์ที่สำคัญ และประเมินความ เสี่ยงที่ อาจ เกิด ขึ้น กับ ระบบ ปัญญาประดิษฐ์อย่างเป็นระบบและ ครอบคลุม	- สรุปข้อกำหนดทางกฎหมายและ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง - ทะเบียนความเสี่ยงของปัญญาประดิษฐ์ - ข้อกำหนดด้านความมั่นคงปลอดภัยเบื้องต้น - เอกสารประเมินผลกระทบของระบบ ปัญญาประดิษฐ์ ตามแนวทางของ ISO/IEC 42001:2023
2. Design and Development (การออกแบบและ พัฒนา)	ระยะที่ 1 การออกแบบอย่างมั่นคง ปลอดภัย (Secure Design) เป็นการสร้าง "พิมพ์เขียวที่มั่นคง ปลอดภัย" สำหรับระบบปัญญาประดิษฐ์ ก่อนที่จะเริ่มกระบวนการพัฒนาใด ๆ การแก้ไขช่องโหว่ในระยะนี้มีต้นทุนต่ำ กว่าแก้ไขในระยะหลังการพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญ	- เอกสารแบบจำลองภัยคุกคาม ระบุภัย คุกคาม ช่องโหว่ และมาตรการควบคุม ที่จำเป็นสำหรับ AI - แผนภาพและข้อกำหนด สถาปัตยกรรมที่มั่นคงปลอดภัย แสดง โครงสร้างระบบและกลไกที่ออกแบบไว้
	ระยะที่ 2 การพัฒนาอย่างมั่นคง ปลอดภัย (Secure Development) เป็นการนำสถาปัตยกรรมที่ออกแบบไว้ มาสร้างเป็นโค้ดฝึกสอนโมเดล และ ประกอบส่วนต่าง ๆ ขึ้นเป็นระบบ ต้นแบบ โดยยังคงรักษาและบังคับใช้ มาตรการควบคุมความมั่นคงปลอดภัย อย่างเคร่งครัดตลอดกระบวนการ	- ซอร์สโค้ดของแอปพลิเคชัน AI ที่ผ่าน การตรวจสอบความปลอดภัย - ผลลัพธ์เชิงเอกสารที่ระบุส่วนประกอบ ซอฟต์แวร์ทั้งหมดของระบบ - หลักฐานการกำหนดค่าความปลอดภัย และการแบ่งแยกสภาพแวดล้อม
3. Verification and Validation	ระยะที่ 3 การทวนสอบด้านความ มั่นคงปลอดภัย (Secure Verification)	- รายงานผลการทดสอบความมั่นคง ปลอดภัย สรุปผลการทวนสอบการ

ขั้นตอนการพัฒนาระบบ ตาม ISO/IEC 22989:2022	กรอบวงจรชีวิตของระบบ ปัญหาประดิษฐ์ที่นำเสนอ	ผลลัพธ์
(การทวนสอบและ รับรองความถูกต้อง)	เป็นการทวนสอบและทดสอบเพื่อให้ มั่นใจว่ามาตรการควบคุม ความปลอดภัยที่ถูกออกแบบในระยะที่ 1 และพัฒนาขึ้นในระยะที่ 2 สามารถ ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผล สอดคล้องกับข้อกำหนด	ปฏิบัติตามข้อกำหนดและการทดสอบ ประสิทธิผลของกลไกต่างๆ - รายงานผลการทดสอบระบบ ระบุช่อง โหวที่ค้นพบจากการทดสอบเชิงรุก - ทะเบียนความเสี่ยงฉบับทบทวนที่ ได้รับการปรับปรุงข้อมูลความเสี่ยง ใหม่ๆ
4. Deployment (การนำไปใช้งานจริง)	ระยะที่ 4 การนำไปใช้งานอย่างมั่นคง ปลอดภัย (Secure Deployment) เป็นขั้นตอนการส่งมอบระบบ ปัญญาประดิษฐ์ผ่านการ ทวนสอบ และรับรองแล้ว จากสภาพแวดล้อม การทดสอบไปยังสภาพแวดล้อมการใช้ งานจริง	- ระบบปัญญาประดิษฐ์ ที่ทำงานบน สภาพแวดล้อมใช้งานจริงที่ผ่านการ เสริมความแข็งแกร่ง - หลักฐานการติดตั้งและเปิดใช้ มาตรการควบคุมความปลอดภัยทั้งหมด เช่น การเข้ารหัสลับ การจัดการคีย์ การ ตั้งค่าเครือข่าย - รายงานผลการทดสอบความปลอดภัย ขั้นสุดท้ายบนสภาพแวดล้อมจริง
5. Operation and Monitoring (การดำเนินงานและ การติดตามตรวจสอบ)	ระยะที่ 5 การดำเนินงานและการ บำรุงรักษาอย่างมั่นคงปลอดภัย (Secure Operation & Maintenance)	- ระบบเฝ้าระวังและแจ้งเตือนที่มี ประสิทธิภาพ - รายงานปรับปรุงประสิทธิภาพ ความ มั่นคงปลอดภัย และความสามารถใน การรองรับภาระงานของโมเดลเป็น ประจำ
6. Re-Evaluation (การประเมินซ้ำ)	เป็นการรับประกันว่าคุณสมบัติด้าน ความมั่นคงปลอดภัยของระบบ AI จะ ถูกรักษาและพัฒนาให้ดีขึ้นอย่าง ต่อเนื่องตลอดวงจรชีวิตของระบบ AI การใช้งานโดยมุ่งเน้นการเฝ้าระวังเชิง รุก การบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลง ที่รัดกุม และการเตรียมความพร้อม เพื่อตอบสนองต่อเหตุการณ์ที่ไม่คาดฝัน	- บันทึกการเปลี่ยนแปลง บันทึกการ จัดการช่องโหว่ทั้งหมดที่เกิดขึ้นกับ ระบบ
7. Retirement (การยุติการใช้งาน)	ระยะที่ 6 การกำจัดและทำลาย (Disposal)	- ใบรับรองการทำลายข้อมูลและโมเดล

ขั้นตอนการพัฒนาระบบ ตาม ISO/IEC 22989:2022	กรอบวงจรชีวิตของระบบ ปัญหาประติษฐ์ที่นำเสนอ	ผลลัพธ์
	เป็นการปลดระวางระบบ ปัญหาประติษฐ์และสินทรัพย์ที่ เกี่ยวข้องทั้งหมดอย่างเป็นระบบและ มั่นคงปลอดภัย เพื่อป้องกันการรั่วไหล ของข้อมูล การละเมิดทรัพย์สิน ทางปัญญา และการเกิดความเสี่ยง ค่างในอนาคต เพื่อรับประกันว่าเมื่อ ระบบปัญหาประติษฐ์สิ้นสุดอายุ การใช้งาน จะไม่ทิ้งร่องรอยทางดิจิทัล ที่อาจกลายเป็นช่องโหว่ให้แก่องค์กรได้	- หลักฐานการเคลียร์ทรัพยากรฮาร์ดแวร์และคลาวด์อย่างมั่นคงปลอดภัย - คลังเอกสารฉบับสมบูรณ์ของโครงการที่จัดเก็บอย่างปลอดภัย - การปิดโครงการระบบปัญหาประติษฐ์อย่างเป็นทางการ พร้อมการยืนยันว่าความเสี่ยง ค่างทั้งหมดได้รับการจัดการเรียบร้อยแล้ว

ภาคผนวก ง

นโยบายการใช้เทคโนโลยี Generative AI ที่ยอมรับได้

ประกาศกรมปศุสัตว์
เรื่อง นโยบายการใช้เทคโนโลยี Generative AI ที่ยอมรับได้
(Acceptable Use Policy: Generative AI)
ของกรมปศุสัตว์ พ.ศ. ๒๕๖๙

๑) บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยี Generative AI มีความสามารถในการสร้างสรรค์เนื้อหาได้หลากหลายรูปแบบ เช่น ข้อความ ภาพ วิดีโอ เสียง ซอร์สโค้ด เป็นต้น โดยการสั่งการผ่านข้อความ หรือคำสั่ง (Prompt) ที่ผู้ใช้งานเป็นผู้กำหนด อีกทั้งยังสามารถสร้างเนื้อหาได้อย่างสมจริงและโต้ตอบกับผู้ใช้งานได้คล้ายคลึงกับ มนุษย์ อันสามารถช่วยลดระยะเวลาและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานได้ตั้งแต่การเขียนบันทึกข้อความ การเขียนบทความ การเขียนโปรแกรม การแก้ไขปัญหาด้านเทคนิค การสร้างเอกสารนำเสนอประกอบการประชุม การสร้างสื่อประชาสัมพันธ์ หรือการสร้างเนื้อหาอื่นใดก็ตามแต่ผู้ใช้งานจะสร้างสรรค์

อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการนำเทคโนโลยี Generative AI มาใช้ในการรังสรรค์จนเกิดข้อมูลเท็จที่ไม่ได้ตั้งใจให้เกิดความเข้าใจผิด (Misinformation) รวมทั้งข้อมูลเท็จที่จงใจให้เกิดความเข้าใจผิด (Disinformation) กรณีเช่นนี้จะถูกจัดเป็นหนึ่งในความเสี่ยงระดับโลกที่รุนแรงที่สุด ตามรายงาน Global Risks Report ๒๐๒๓ - ๒๐๒๕ ของ World Economic Forum ที่ เนื้อหาที่ได้จากการสร้างสรรค์จากเทคโนโลยี Generative AI ที่อาจทำให้ผู้ใช้งานเชื่อได้ว่าข้อมูลนั้นถูกต้อง มีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปใช้งานได้ทันที โดยไม่จำเป็นต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมและข้อจำกัดของเทคโนโลยี โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อจำกัดทั้งด้านภาษาไทย ความเข้าใจในบริบทหรือวัฒนธรรมของประเทศไทย หรือบริบทของหน่วยงาน ซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบในเชิงลบต่อบุคคล องค์กร สังคมและประเทศชาติ เช่น

๑.๑) ข้อมูลเท็จที่ไม่ได้ตั้งใจให้เกิดความเข้าใจผิด (Misinformation) และข้อมูลเท็จที่จงใจให้เกิดความเข้าใจผิด (Disinformation)

๑.๒) เนื้อหาไม่ถูกต้องตามข้อเท็จจริง (Confabulation)

๑.๓) เนื้อหาที่มีความอันตรายหรือรุนแรง (Dangerous or Violent Recommendations)

๑.๔) เนื้อหาส่งผลกระทบต่อความเป็นส่วนตัวของข้อมูล (Data Privacy)

๑.๕) เนื้อหาส่งผลกระทบต่อประเด็นที่มีความอ่อนไหว และมีเนื้อหาที่ขัดต่อหลักจริยธรรม (Sensitive and Ethics Context)

๑.๖) เนื้อหาที่มีข้อมูลที่ไม่ถูกต้องครบถ้วนหรือถูกทำให้บิดเบือน (Information Integrity)

๑.๗) เนื้อหาที่สร้างก่อให้เกิดอคติ แบ่งแยกและการเลือกปฏิบัติ (Bias and Discrimination)

๑.๘) ข้อมูลส่วนบุคคลรั่วไหล (Personal Data Leakage)

๑.๙) การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual Property Infringement)

๓.๓๐) ความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล (Information Security)

๓.๓๑) ผลกระทบอื่น ๆ ที่อาจเกิดขึ้นจากเทคโนโลยี Generative AI หรือเทคโนโลยีอื่นที่มีลักษณะเดียวกัน

ดังนั้น จึงสมควรกำหนดนโยบายการใช้เทคโนโลยี Generative AI ที่ยอมรับได้ (Acceptable Use Policy: Generative AI) เพื่อนำมารังสรรค์งานของกรมปศุสัตว์

อาศัยอำนาจมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ อธิบดีกรมปศุสัตว์ จึงออกประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง นโยบายการใช้เทคโนโลยี Generative AI ที่ยอมรับได้ (Acceptable Use Policy: Generative AI) ของกรมปศุสัตว์ พ.ศ. ๒๕๖๙ ดังต่อไปนี้

๒) วัตถุประสงค์

นโยบายนี้จัดทำขึ้นโดยมีเนื้อหาสาระสำคัญ ที่สามารถนำไปเป็นแนวทางการจัดฝึกอบรม การให้ความรู้ การทราบถึงโทษของการไม่ปฏิบัติตามนโยบาย และตัวอย่างพฤติกรรมที่ควรทำและไม่ควรทำ ของการใช้งานเทคโนโลยี Generative AI รวมถึงแอปพลิเคชันหรือบริการ Generative AI ที่กรมปศุสัตว์ แนะนำ เพื่อให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงานและผู้รับจ้างของกรมปศุสัตว์สามารถนำเทคโนโลยี Generative AI ไปใช้งานได้อย่างถูกต้องเหมาะสมมีความรับผิดชอบและสามารถนำเทคโนโลยีดังกล่าวไปรังสรรค์งานได้อย่างปลอดภัยมีประสิทธิภาพ ตลอดจนป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้งานที่ไม่เหมาะสม ในการนี้ กรมปศุสัตว์จึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ของนโยบายดังกล่าวไว้ ดังนี้

๒.๑ เพื่อให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับจ้างของกรมปศุสัตว์ มีแนวปฏิบัติในการใช้เทคโนโลยี Generative AI งานอย่างถูกต้อง เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

๒.๒ เพื่อให้การใช้เทคโนโลยี Generative AI เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ ข้อบังคับ หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนป้องกันความเสี่ยงที่เกิดจากการใช้งานผิดวัตถุประสงค์ที่ก่อให้เกิดผลกระทบที่เกิดขึ้นกับบุคคล หน่วยงาน สังคม และประเทศชาติ

๒.๓ เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี Generative AI อย่างมีความรับผิดชอบ รอบคอบ สามารถใช้งานได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและเป็นไปตามแนวทางที่กรมปศุสัตว์ กำหนดไว้

๓) ขอบเขต

ขอบเขตของนโยบายฉบับนี้มีเนื้อหาครอบคลุมสำหรับการนำเทคโนโลยี Generative AI มาใช้เพื่อการรังสรรค์งานตามภารกิจของกรมปศุสัตว์ที่กำหนดให้บุคลากรผู้ปฏิบัติงาน รวมถึงผู้รับจ้าง ที่ได้รับมอบหมายให้ดำเนินงานตามภารกิจของกรมปศุสัตว์ ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “ผู้ใช้งาน” ที่ใช้งานเทคโนโลยี Generative AI ในการดำเนินการตามภารกิจที่กฎหมายกำหนดไว้

๔) คำนิยาม

“หน่วยงาน” หมายถึง กรมปศุสัตว์และหน่วยงานในสังกัดกรมปศุสัตว์

“ผู้บริหารสูงสุด” หมายถึง ผู้นำสูงสุดขององค์กร มีหน้าที่รับผิดชอบในการกำหนดทิศทางกลยุทธ์ และวิสัยทัศน์โดยรวมของกรมปศุสัตว์ ได้แก่ อธิบดีกรมปศุสัตว์ หรือรองอธิบดีที่ได้รับมอบหมาย

“ผู้บังคับบัญชา” หมายถึง ผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ปกครอง ควบคุม ดูแล และสั่งการ ผู้ใต้บังคับบัญชา ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการกอง หรือหน่วยงานอื่นในสังกัดกรมปศุสัตว์

“ผู้ปฏิบัติงาน” หมายถึง ข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้าง และบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ในสังกัดของกรมปศุสัตว์

“ผู้รับจ้าง” หมายถึง บุคคลหรือนิติบุคคลที่ลงนามเป็นคู่สัญญากับกรมปศุสัตว์ รวมทั้งตัวแทน หรือลูกจ้าง หรือ ผู้รับจ้างช่วง ที่อยู่ในความรับผิดชอบของผู้รับจ้างตามสัญญานั้น ๆ

“นโยบาย” หมายถึง นโยบายการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี Generative AI ที่ยอมรับได้

“ปัญญาประดิษฐ์ (AI)” หมายถึง เทคโนโลยีที่ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อให้ระบบประมวลผลของ คอมพิวเตอร์ หุ่นยนต์ เครื่องจักร หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ มีคุณสมบัติหรือพฤติกรรมใกล้เคียงมนุษย์ ตามวัตถุประสงค์ที่มนุษย์กำหนด เช่น การเรียนรู้ การรับรู้ และตอบสนองต่อสภาพแวดล้อม การให้เหตุผล และการแก้ไขปัญหา เป็นต้น

“เทคโนโลยี Generative AI” หมายถึง เทคโนโลยี AI ประเภทหนึ่งที่มีความสามารถในการ สร้างเนื้อหาใหม่ในหลากหลายรูปแบบตามข้อความหรือคำสั่ง (Prompt) ที่มนุษย์เป็นผู้กำหนด เช่น ข้อความภาพ วิดีโอ ซอร์สโค้ด หรือรูปแบบอื่น เป็นต้น

“ข้อมูลส่วนบุคคล” หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลธรรมดาซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ ไม่ว่าทางตรง หรือทางอ้อม แต่ไม่รวมถึงข้อมูลของผู้ถึงแก่กรรมโดยเฉพาะ

“ข้อมูลส่วนบุคคลอ่อนไหว” หมายถึง ข้อมูลส่วนบุคคลตามที่ถูกบัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งได้แก่ ข้อมูลเชื้อชาติ เผ่าพันธุ์ ความคิดเห็นทางการเมือง ความเชื่อในลัทธิ ศาสนาหรือปรัชญา พฤติกรรมทางเพศ ประวัติอาชญากรรม ข้อมูลสุขภาพ ความพิการ ข้อมูลสหภาพแรงงาน ข้อมูลพันธุกรรม ข้อมูลชีวภาพ หรือข้อมูลอื่นใดซึ่งกระทบต่อเจ้าของข้อมูล ส่วนบุคคล ในทำนองเดียวกันตามที่คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลประกาศกำหนด

๕) แนวทางการใช้เทคโนโลยี Generative AI ที่ยอมรับได้

๕.๑ การใช้เทคโนโลยี Generative AI ที่ยอมรับได้ สำหรับการดำเนินงานตามภารกิจของกรมปศุสัตว์

๕.๑.๑ ผู้ใช้งานต้องทำการศึกษาข้อมูลเทคโนโลยี Generative AI แต่ละประเภทเพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐาน ศักยภาพ ประโยชน์ ความเสี่ยง และข้อจำกัดเพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยี Generative AI ได้อย่างเหมาะสมมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเป้าหมายของงาน แต่ละประเภทที่ได้รับมอบหมาย

๕.๑.๒ ผู้ใช้งานต้องประยุกต์ใช้เทคโนโลยี Generative AI เพื่อช่วยสนับสนุนในการ ดำเนินงานในบริบทที่กำหนด ดังต่อไปนี้

- ๑) การวิเคราะห์ข้อมูลและสร้างรายงาน
- ๒) การเขียนชุดคำสั่งหรือโปรแกรม
- ๓) การจัดทำร่างหนังสือหรือเอกสารต่าง ๆ เช่น บันทึกข้อความ นโยบาย หรือ

คำแนะนำ เป็นต้น

๔) การให้คำแนะนำหรือแนวทางเบื้องต้นในการแก้ปัญหาด้านต่าง ๆ

๕) การสร้างเนื้อหาสำหรับการสื่อสารภายในองค์กร

๖) การสร้างสื่อประชาสัมพันธ์

๗) การสนับสนุน...

๗) การสนับสนุนงานวิจัยและวิชาการ เช่น การช่วยทบทวนวรรณกรรม การวิเคราะห์ข้อมูล เบื้องต้น และการช่วยร่างเอกสารงานวิจัย

๘) ตำแหน่งงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา ทั้งนี้ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี Generative AI ต้องเป็นไปตามภารกิจและเพื่อประโยชน์ของหน่วยงานเท่านั้น

๕.๓.๓ ผู้ใช้งานต้องใช้เทคโนโลยี Generative AI อย่างมีธรรมาภิบาลเหมาะสมมีความมั่นคงปลอดภัย และสอดคล้องกับกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ หรือคำสั่งของหน่วยงานหรืออื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๕.๒) ข้อห้ามในการใช้เทคโนโลยี Generative AI

แม้ว่าเทคโนโลยี Generative AI จะเป็นเครื่องมือที่ช่วยสนับสนุนและเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานให้แก่ผู้ใช้งานอยู่หลายประการ แต่อย่างไรก็ตาม การใช้เทคโนโลยี Generative AI จำเป็นต้องอยู่ในขอบเขตที่เหมาะสมและไม่ก่อให้เกิดความเสียหายใดๆ ต่อบุคคล หน่วยงาน สังคม หรือประเทศชาติ ในการนี้กรมปศุสัตว์จึงกำหนดข้อห้ามสำหรับผู้ใช้งานเทคโนโลยี Generative AI ไว้ดังนี้

๕.๒.๑) ห้ามใช้แทนการตัดสินใจของผู้ใช้งานในกรณีที่มีความเสี่ยงสูง เช่น การตัดสินใจทางกฎหมาย ทางการเงิน หรือการตัดสินใจที่อาจส่งผลกระทบต่อชีวิต ทรัพย์สิน และสิทธิของบุคคล

๕.๒.๒) ห้ามใช้เพื่อสร้างข้อมูลอันเป็นเท็จ หรือสร้างเนื้อหาที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อบุคคล หน่วยงาน หรือสังคม อันอาจนำไปสู่ความเข้าใจผิดหรือสร้างความขัดแย้งในสังคม

๕.๒.๓) ห้ามใช้หรือเปิดเผยข้อมูลที่เป็นความลับของหน่วยงาน รวมถึงข้อมูลภายในเอกสารสำคัญหรือข้อมูลที่อาจส่งผลกระทบต่อการทำงานของหน่วยงาน

๕.๒.๔) ห้ามใช้ข้อมูลส่วนบุคคลที่ไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือใช้ข้อมูล ที่อาจเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

๕.๒.๕) ห้ามใช้ในทางที่ขัดต่อหลักธรรมาภิบาล คุณธรรม จริยธรรม ศิลธรรมหรือมีเจตนาแอบแฝงโดยไม่สุจริต

๕.๒.๖) ห้ามใช้เพื่อสร้างเนื้อหาที่ละเมิดลิขสิทธิ์หรือทรัพย์สินทางปัญญา รวมถึงการทำซ้ำ คัดลอก หรือ ดัดแปลงซึ่งเนื้อหาที่เป็นของบุคคลหรือหน่วยงานอื่นโดยไม่ได้รับอนุญาต

๕.๒.๗) ห้ามใช้เพื่อสร้างเนื้อหาที่ส่งเสริมการเหยียดเชื้อชาติ ศาสนา เพศ วัย ความพิการ หรือสถานะทางสังคม ซึ่งอาจขัดต่อกฎหมายและหลักสิทธิมนุษยชน

๕.๒.๘) ห้ามใช้ในการดำเนินการใด ๆ ที่อาจเป็นการกระทำความผิดตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หลักเกณฑ์ หรืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๕.๒.๙) ห้ามใช้เพื่อสร้างเครื่องมือหรือเนื้อหาที่เป็นอันตรายโดยตรง เช่น การสร้างสื่อสังเคราะห์ปลอม (Deepfake) เพื่อโจมตีผู้อื่น การเขียนโค้ดเพื่อพัฒนาไวรัส หรือการสร้างข้อความเพื่อใช้ในการหลอกลวง

๕.๓) การรักษาความลับและคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

การใช้งานเทคโนโลยี Generative AI โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่มีการให้บริการแบบไม่มีค่าใช้จ่าย อาจมีความเสี่ยงที่ข้อมูลของผู้ใช้งานระบุหรือได้ตอบกับระบบ จะถูกเข้าถึงหรือบันทึกและนำไปใช้ในการฝึกสอนโมเดล Generative AI เพื่อปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานของระบบ ดังนั้น เพื่อเป็นการป้องกันมิให้เกิดการรั่วไหลของข้อมูล การละเมิดสิทธิของบุคคล หรือก่อให้เกิดความเสียหายต่อหน่วยงาน หน่วยงานภายนอก หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง ผู้ใช้งานจึงต้องมีความระมัดระวังและต้องปฏิบัติ ดังนี้

๕.๓.๑) ห้ามนำข้อมูลภายในหน่วยงาน และข้อมูลที่มีชั้นความลับ เช่น รหัสผ่าน เอกสาร สัญญา เอกสารหรือหนังสือที่ประทับข้อความลับ เอกสารหรือข้อมูลเกี่ยวกับโครงการภายในหน่วยงาน เป็นต้น ไปใช้งานร่วมกับเทคโนโลยี Generative AI

๕.๓.๒) ในกรณีที่ต้องใช้เทคโนโลยี Generative AI ร่วมกับข้อมูลภายในองค์กรข้อมูลที่มีชั้นความลับ ข้อมูลส่วนบุคคล หรือข้อมูลส่วนบุคคลที่อ่อนไหว ผู้ใช้งานจะต้องใช้เทคโนโลยี Generative AI ที่หน่วยงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ ประกาศกำหนดเท่านั้น และผู้ใช้งานต้องได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมปศุสัตว์ ก่อนนำมาใช้งานทุกกรณี

๕.๓.๓) ในกรณีที่มีข้อสงสัยเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลหรือข้อกำหนด ตามกฎหมาย ผู้ใช้งานต้องปรึกษารัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องก่อนดำเนินการใด ๆ

๕.๔) การรักษาความมั่นคงปลอดภัยของระบบสารสนเทศ กรณีนำเทคโนโลยี Generative AI มาใช้งาน

๕.๔.๑) ห้ามนำข้อมูลที่อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยของระบบ สารสนเทศ เช่น รหัสผ่าน ข้อมูล API Key รายละเอียดการตั้งค่าของระบบ เป็นต้น ไปใช้งานร่วมกับเทคโนโลยี Generative AI

๕.๔.๒) ต้องตรวจสอบซอร์สโค้ดที่สร้างโดยเทคโนโลยี Generative AI ก่อนนำมาใช้งาน โดยพิจารณาถึงความถูกต้อง และการตรวจสอบช่องโหว่อย่างถี่ถ้วน

๕.๔.๓) หากพบเหตุการณ์ละเมิดความมั่นคงปลอดภัยที่เกิดจากการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี Generative AI ผู้ใช้งานต้องแจ้งให้บังคับบัญชาตามลำดับชั้นทราบ และต้องปฏิบัติตามขั้นตอนการปฏิบัติงาน (Work Procedure) เกี่ยวกับการบริหารจัดการเหตุการณ์ความมั่นคงปลอดภัยโดยทันที

๕.๔.๔) การใช้งานเทคโนโลยี Generative AI ผู้ใช้งานต้องดำเนินการให้มีความมั่นคงปลอดภัย ไซเบอร์ ความมั่นคงปลอดภัยของระบบสารสนเทศ ความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูล และความมั่นคงปลอดภัย ในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๕.๔.๕) หน่วยงานจะมีการตรวจสอบการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ Generative AI ของผู้ใช้งานอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของหน่วยงาน

๕.๕) การลดหรือหลีกเลี่ยงการเกิดอคติ (Bias) และการเลือกปฏิบัติ (Discrimination) ต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคล

ด้วยผลลัพธ์จากการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี Generative AI มีโอกาสที่จะสร้างเนื้อหาที่มีความคิดเชิงลบ อคติ หรือแบ่งแยก อันอาจถูกเผยแพร่เป็นวงกว้างและไม่สามารถควบคุมการแพร่กระจายได้โดยง่าย อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชื่อเสียง จิตใจของบุคคล เกิดอคติ หรือการเลือกปฏิบัติต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ดังนั้น ผู้ใช้งานจึงต้องมีความระมัดระวังและปฏิบัติ ดังนี้

๕.๕.๑) ต้องตรวจสอบเนื้อหาที่สร้างโดยเทคโนโลยี Generative AI ก่อนนำไปใช้งานหรือเผยแพร่ต่อสาธารณะ เพื่อลดหรือหลีกเลี่ยงการเกิดอคติหรือการเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม

๕.๕.๒) ระมัดระวังการใช้งานเทคโนโลยี Generative AI ในการดำเนินงานที่อาจกระทบต่อสิทธิของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล หรือมีผลกระทบต่อหลักความเสมอภาค และมาตรฐานด้านสิทธิมนุษยชน

๕.๖) หน้าที่และความรับผิดชอบ

การนำเนื้อหาที่สร้างโดยเทคโนโลยี Generative AI มาใช้งาน อาจส่งผลกระทบต่อบุคคล หน่วยงาน สังคม และประเทศชาติ ทั้งโดยเจตนาหรือไม่เจตนา ซึ่งหน่วยงานและผู้ใช้งานไม่อาจปฏิเสธความรับผิดชอบต่อผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำดังกล่าวได้ ดังนั้น ผู้ใช้งานและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี Generative AI จึงมีหน้าที่และความรับผิดชอบ ดังนี้

๕.๖.๑) ผู้ใช้งาน...

๕.๖.๑) ผู้ใช้งานต้องแจ้งผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ ขอบเขต และลักษณะของการทำงาน ร่วมกันระหว่างผู้ใช้งานกับเทคโนโลยี Generative AI (AI-Human Involvement) และเมื่อมีการใช้เทคโนโลยี Generative AI ในการปฏิบัติงาน

๕.๖.๒) ผู้ใช้งานต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการใช้งานเทคโนโลยี Generative AI ตามที่กำหนดในนโยบายนี้และตรวจสอบเนื้อหาที่สร้างโดยเทคโนโลยี Generative AI ก่อนนำไปใช้งานหรือเผยแพร่ และต้องมีการตรวจสอบอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับกฎหมาย ข้อมูลด้านการเงิน ข้อมูลอ่อนไหว ซึ่งผู้ใช้งานจำเป็นต้องพิจารณาในประเด็นดังต่อไปนี้ ประกอบด้วย

๕.๖.๒.๑) ความถูกต้องของเนื้อหา

๕.๖.๒.๒) ผลการใช้งานหรือเผยแพร่เนื้อหาที่นำไปสู่การกระทำผิดทางกฎหมาย รวมถึงการละเมิดลิขสิทธิ์ เครื่องหมายการค้า หรือทรัพย์สินทางปัญญาอื่น ๆ

๕.๖.๒.๓) ความเท่าเทียมและการไม่เลือกปฏิบัติต่อบุคคลหรือกลุ่มบุคคล

๕.๖.๒.๔) การรักษาความลับและการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

๕.๖.๒.๕) ผลกระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้งาน

๕.๖.๒.๖) ผลกระทบเชิงลบอื่น ๆ ที่อาจเกิดขึ้นต่อบุคคล หน่วยงาน สังคม และประเทศชาติ

๕.๖.๓) ผู้ใช้งานต้องรายงานให้ผู้บังคับบัญชารับทราบโดยทันที ในกรณีที่การประยุกต์ใช้ Generative AI เกิดความผิดพลาดหรือพบประเด็นปัญหา ทั้งกรณีการนำเข้าข้อมูลและแสดงผลลัพธ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อบุคคล หน่วยงาน สังคม และประเทศชาติ เพื่อให้สามารถดำเนินมาตรการแก้ไขได้โดยเร็ว

๕.๖.๔) ผู้บังคับบัญชาและผู้ใช้งานต้องมีการติดตาม ทบทวน และประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ของการใช้งานเทคโนโลยี Generative AI อย่างต่อเนื่อง เพื่อปรับปรุงวิธีการทำงานและการเลือกใช้เทคโนโลยี Generative AI ที่เหมาะสมกับการปฏิบัติงาน

๕.๖.๕) การนำเนื้อหาที่สร้างจากเทคโนโลยี Generative AI มาใช้งาน ต้องมีการระบุว่าเป็น “เนื้อหาที่ได้รับความช่วยเหลือจากเทคโนโลยี Generative AI” ตามความเหมาะสม เพื่อให้เกิดความโปร่งใส และป้องกันความเข้าใจผิดของผู้รับข้อมูลหน่วยงาน

๕.๖.๖) หน่วยงานที่รับผิดชอบทางด้านเทคโนโลยีมีหน้าที่ในการพิจารณาตรวจสอบรายการ แอปพลิเคชัน หรือบริการ Generative AI ที่ใช้งานภายในหน่วยงานตามความเหมาะสมของระดับการใช้งาน และนำเสนอผู้บริหารระดับสูงของหน่วยงาน เช่น CEO CIO CISO

๕.๗) การเคารพสิทธิ์ในทรัพย์สินทางปัญญา

๕.๗.๑) การนำเนื้อหาที่สร้างโดยเทคโนโลยี Generative AI ไปใช้งานหรือเผยแพร่ต่อสาธารณะ ผู้ใช้งานต้องใช้แอปพลิเคชันหรือบริการของเทคโนโลยี Generative AI ที่หน่วยงานประกาศกำหนดเท่านั้น

๕.๗.๒) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี Generative AI ผู้ใช้งานต้องมีความระมัดระวังไม่ให้เกิดการละเมิดลิขสิทธิ์ เครื่องหมายการค้า หรือสิทธิ์ในทรัพย์สินทางปัญญาอื่น ๆ โดยการตรวจสอบให้แน่ใจว่าเนื้อหา

ที่สร้างขึ้นไม่เป็นการทำซ้ำ คัดลอก ดัดแปลง หรือใช้ประโยชน์จากผลงานที่มีเจ้าของโดยไม่ได้รับอนุญาต เพื่อป้องกันการละเมิดกฎหมายและข้อพิพาทที่อาจเกิดขึ้น

๖) การจัดฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี Generative AI

หน่วยงานจะจัดให้มีการอบรมข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้าง และผู้ปฏิบัติงานของหน่วยงาน เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี Generative AI รวมถึงแนวปฏิบัติที่ถูกต้อง ความเสี่ยง ข้อจำกัดของเทคโนโลยี และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง เป็นประจำทุกปีงบประมาณ

๗) โทษของการไม่ปฏิบัติตามนโยบายการใช้เทคโนโลยี Generative AI

กรณีสำหรับข้าราชการ พนักงานราชการ ลูกจ้าง ผู้ปฏิบัติงาน หรือผู้รับจ้างของหน่วยงานผู้ใดไม่ปฏิบัติตามนโยบายฉบับนี้ อาจมีผลเป็นความผิดและถูกดำเนินการทางวินัยตามข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศของหน่วยงาน หรือตามข้อตกลงในสัญญาจ้าง ทั้งนี้ ตามแต่กรณีและความสัมพันธ์ที่ผู้ใช้งานมีต่อหน่วยงาน และอาจได้รับโทษตามที่กำหนดในกฎหมายลำดับรอง กฎ ระเบียบ หรือคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

กรณีผู้ใช้งานพบการใช้งาน Generative AI ที่ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสมหรือมีความเสี่ยงอันอาจจะก่อให้เกิดความเสียหายใด ๆ ต้องรายงานต่อผู้บังคับบัญชาหรือเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบทราบโดยทันที

๘) พฤติกรรมที่ควรทำและไม่ควรทำของการใช้งานเทคโนโลยี Generative AI

๘.๑) พฤติกรรมที่ควรทำ

- ๘.๑.๑) ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนนำไปใช้
- ๘.๑.๒) ไม่นำข้อมูลที่เป็นความลับของหน่วยงาน ไปใช้งานร่วมกับเทคโนโลยี Generative AI
- ๘.๑.๓) เผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้องและไม่บิดเบือน
- ๘.๑.๔) อ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูลเสมอ
- ๘.๑.๕) หลีกเลี่ยงการสร้างเนื้อหาที่มีอคติ หรือเลือกปฏิบัติ
- ๘.๑.๖) ใช้เครื่องมือที่ได้รับอนุญาตจากหน่วยงาน
- ๘.๑.๗) หลีกเลี่ยงการใช้เนื้อหาที่อาจละเมิดลิขสิทธิ์ หรือทรัพย์สินทางปัญญา
- ๘.๑.๘) ปฏิบัติตามนโยบายและแนวทางของหน่วยงาน
- ๘.๑.๙) หลีกเลี่ยงการใช้งานเทคโนโลยี Generative AI ในทางที่ผิดกฎหมายหรือขัดต่อ

หลักธรรมาภิบาล คุณธรรมและจริยธรรม

๘.๒) พฤติกรรมที่ไม่ควรทำ

- ๘.๒.๑) นำข้อมูลไปใช้ทันทีโดยไม่ได้มีการตรวจสอบ ความถูกต้อง
- ๘.๒.๒) นำข้อมูลที่เป็นความลับของหน่วยงานไปใช้งานร่วมกับเทคโนโลยี Generative AI
- ๘.๒.๓) เผยแพร่ข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง (Misinformation) หรือบิดเบือน (Disinformation)
- ๘.๒.๔) ไม่มีการอ้างอิงแหล่งที่มาของข้อมูล
- ๘.๒.๕) สร้างเนื้อหาที่มีอคติหรือเลือกปฏิบัติ

๕.๒.๖) ใช้เครื่อง...

- ๘.๒.๖) ใช้เครื่องมือที่ไม่ได้รับอนุญาตจากหน่วยงาน
- ๘.๒.๗) ใช้เนื้อหาที่อาจละเมิดลิขสิทธิ์หรือทรัพย์สินทางปัญญา
- ๘.๒.๘) ไม่ปฏิบัติตามนโยบายและแนวทางของหน่วยงาน
- ๘.๒.๙) ใช้งานเทคโนโลยี Generative AI ในทางที่ผิดกฎหมาย หรือขัดต่อหลักธรรมาภิบาล

คุณธรรม และจริยธรรม

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๙

(นายสมชวน รัตนมังคลานนท์)
อธิบดีกรมปศุสัตว์

ภาคผนวก จ

นโยบายการใช้เทคโนโลยีระบบปัญญาประดิษฐ์ที่ยอมรับได้

ประกาศกรมปศุสัตว์
เรื่อง นโยบายการใช้เทคโนโลยีระบบปัญญาประดิษฐ์ที่ยอมรับได้
(Acceptable Use Policy) ของกรมปศุสัตว์ พ.ศ. ๒๕๖๙

๑) บทนำ

เทคโนโลยีระบบปัญญาประดิษฐ์ ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานขององค์กรตั้งแต่การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก การคาดการณ์แนวโน้ม การช่วยตัดสินใจในกระบวนการทางธุรกิจ ไปจนถึงการสร้างสรรคเนื้อหาใหม่ๆ ผ่านระบบปัญญาประดิษฐ์ (AI System) อย่างไรก็ตาม การนำระบบปัญญาประดิษฐ์มาใช้งานย่อมมาพร้อมกับความเสี่ยงและข้อควรพิจารณาที่กว้างขวาง ไม่ว่าจะเป็นความเสี่ยงจากการตัดสินใจที่มีอคติ ความผิดพลาดของแบบจำลอง การขาดความโปร่งใสในการให้เหตุผล ความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลและโมเดล ใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์ในทางที่ผิดและการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล

ดังนั้น เพื่อให้การประยุกต์ใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์เป็นไปอย่างมีความรับผิดชอบและมั่นคงปลอดภัย จึงสมควรกำหนดนโยบายการใช้เทคโนโลยีระบบปัญญาประดิษฐ์ที่ยอมรับได้ขึ้น

อาศัยอำนาจมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ อธิบดีกรมปศุสัตว์ จึงออกประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่อง นโยบายการใช้เทคโนโลยีระบบปัญญาประดิษฐ์ที่ยอมรับได้ (Acceptable Use Policy) ของกรมปศุสัตว์ พ.ศ. ๒๕๖๙ ดังต่อไปนี้

๒) วัตถุประสงค์

นโยบายนี้จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้ใช้งานสามารถนำเทคโนโลยีระบบปัญญาประดิษฐ์ไปใช้งานได้ถูกต้อง เหมาะสม มีความรับผิดชอบ และมั่นคงปลอดภัย โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๒.๑) เพื่อให้มีแนวปฏิบัติในการใช้เทคโนโลยีระบบปัญญาประดิษฐ์อย่างถูกต้อง เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

๒.๒) เพื่อให้การใช้เทคโนโลยีระบบปัญญาประดิษฐ์สอดคล้องกับกฎหมาย ข้อบังคับ และหลักจริยธรรมที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นกับบุคคล องค์กร และสังคม

๒.๓) เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีระบบปัญญาประดิษฐ์อย่างมีความรับผิดชอบและรอบคอบ

๓) ขอบเขต

นโยบายฉบับนี้ครอบคลุมการนำเทคโนโลยีระบบปัญญาประดิษฐ์ทุกประเภทที่กรมปศุสัตว์จัดหาหรืออนุญาตให้ใช้มาสนับสนุนการดำเนินงานตามภารกิจของกรมปศุสัตว์ สำหรับข้าราชการ พนักงานงานราชการ ลูกจ้าง ผู้ปฏิบัติงาน และผู้รับจ้างของกรมปศุสัตว์ ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “ผู้ใช้งาน”

๔) คำนิยาม

๔.๑) “ระบบปัญญาประดิษฐ์ (AI System)” หมายถึง ระบบที่ทำงานบนเครื่องจักรซึ่งถูกออกแบบมาให้ทำงานด้วยระดับความเป็นอิสระที่แตกต่างกัน และทำการอนุมานจากข้อมูลที่ได้รับ เพื่อสร้างผลลัพธ์ เช่น การคาดการณ์เนื้อหา คำแนะนำ หรือการตัดสินใจ ที่สามารถมีอิทธิพลต่อสภาพแวดล้อมได้ ซึ่งรวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียง Generative AI, Predictive Analytics และ Computer Vision

๔.๒) “Generative AI” หมายถึง เทคโนโลยี AI ประเภทหนึ่งที่มีความสามารถในการสร้างเนื้อหาใหม่ เช่น ข้อความ รูปภาพ หรือซอร์สโค้ด ตามคำสั่ง (Prompt) ที่มนุษย์กำหนด

๔.๓) “ข้อมูลส่วนบุคคล” หมายถึง ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลธรรมดาซึ่งทำให้สามารถระบุตัวบุคคลนั้นได้ ไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม แต่ไม่รวมถึงข้อมูลของผู้ถึงแก่กรรมโดยเฉพาะ

๔.๔) “หน่วยงาน” หมายถึง กรมปศุสัตว์และหน่วยงานในสังกัดกรมปศุสัตว์

๕) แนวทางการใช้เทคโนโลยีระบบปัญญาประดิษฐ์ที่ยอมรับได้

๕.๑) การใช้งานที่ยอมรับได้ ผู้ใช้งานต้องประยุกต์ใช้เทคโนโลยีระบบปัญญาประดิษฐ์เพื่อช่วยสนับสนุนการดำเนินงานในบริบทที่กำหนด ดังต่อไปนี้

๕.๑.๑) การวิเคราะห์ข้อมูล การคาดการณ์แนวโน้ม และการสร้างรายงาน

๕.๑.๒) การเขียนและทวนสอบชุดคำสั่งหรือโปรแกรม

๕.๑.๓) การจัดทำร่างหนังสือหรือเอกสารต่าง ๆ

๕.๑.๔) การให้คำแนะนำหรือเป็นผู้ช่วยในการแก้ปัญหาเบื้องต้น

๕.๑.๕) การสนับสนุนงานวิจัยและวิชาการ เช่น การช่วยทบทวนวรรณกรรม

๕.๑.๖) การสร้างเนื้อหาเพื่อการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์

๕.๑.๗) ตำแหน่งงานอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา

๕.๒) ข้อห้ามในการใช้งาน

๕.๒.๑) ห้ามใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการตัดสินใจที่สำคัญ (High-Stakes Decisions) เช่น การอนุมัติสินเชื่อ การวินิจฉัยทางการแพทย์ หรือการพิจารณาด้านวินัย โดยปราศจากการตรวจสอบและอนุมัติโดยมนุษย์

๕.๒.๒) ห้ามป้อนข้อมูลที่ไม่ได้รับการตรวจสอบความถูกต้อง หรือข้อมูลที่อาจบิดเบือนการทำงานของโมเดล (Data Poisoning) เข้าสู่ระบบปัญญาประดิษฐ์

๕.๒.๓) ห้ามใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์ในทางที่ผิด (Misuse) หรือจงใจใช้เป็นเครื่องมือเพื่อสร้างการโจมตีทางไซเบอร์โดยเด็ดขาด ซึ่งรวมถึงแต่ไม่จำกัดเพียงการใช้ AI เพื่อค้นหาช่องโหว่ในระบบอื่น การสร้างโค้ดสำหรับมัลแวร์ การสร้างสื่อสังเคราะห์ปลอม (Deepfake) เพื่อใช้ในการหลอกลวง หรือการเขียนข้อความฟิชซิง (Phishing) ที่มีความแม่นยำสูง

๕.๒.๔) ห้ามป้อนข้อมูลที่เป็นความลับขององค์กร ข้อมูลส่วนบุคคล หรือข้อมูลอ่อนไหวเข้าสู่ระบบปัญญาประดิษฐ์ สาธารณะ หรือระบบที่องค์กรไม่ได้รับรองความปลอดภัย

๕.๒.๕) ห้ามใช้เพื่อสร้างเนื้อหาที่ผิดกฎหมาย ละเมิดศีลธรรม หรืออาจสร้างความเสียหายต่อบุคคล องค์กรและสังคม

๕.๒.๖) ห้ามใช้เพื่อสร้างเนื้อหาที่ละเมิดลิขสิทธิ์หรือทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่น

๕.๓) การรักษา...

๕.๓) การรักษาความลับและคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

๕.๓.๑) ห้ามนำข้อมูลภายในองค์กรและข้อมูลที่มีชั้นความลับ เช่น รหัสผ่าน เอกสารสัญญา ข้อมูล โครงการไปใช้งานร่วมกับเทคโนโลยีระบบปัญญาประดิษฐ์ที่ไม่ได้รับอนุญาต

๕.๓.๒) กรณีที่จำเป็นต้องใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์ร่วมกับข้อมูลภายในหรือข้อมูลส่วนบุคคล จะต้องใช้ระบบที่หน่วยงานจัดหาหรือรับรองเท่านั้น และต้องได้รับอนุมัติจากผู้บริหารสูงสุดของกรมปศุสัตว์ ก่อนทุกครั้ง

๕.๔) การรักษาความมั่นคงปลอดภัยของระบบสารสนเทศ

๕.๔.๑) ห้ามนำข้อมูลที่อาจส่งผลกระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยของระบบ เช่น รหัสผ่าน API Key ไปใช้งานร่วมกับระบบปัญญาประดิษฐ์

๕.๔.๒) ต้องตรวจสอบซอร์สโคดหรือชุดคำสั่งที่สร้างโดยปัญญาประดิษฐ์ ก่อนนำมาใช้งานจริงเสมอ เพื่อหาช่องโหว่และข้อผิดพลาด

๕.๔.๓) หากพบพฤติกรรมของปัญญาประดิษฐ์ที่ผิดปกติ น่าสงสัย หรืออาจเป็นช่องโหว่ด้านความปลอดภัย ต้องแจ้งผู้บังคับบัญชาหรือฝ่ายที่รับผิดชอบทันที

๕.๕) การตรวจสอบผลลัพธ์และอคติ

๕.๕.๑) ผู้ใช้งานต้องตรวจสอบเนื้อหาและผลลัพธ์ที่สร้างหรือวิเคราะห์โดยปัญญาประดิษฐ์ก่อน นำไปใช้งานหรือเผยแพร่เสมอ เพื่อลดหรือหลีกเลี่ยงการเกิดอคติหรือการเลือกปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม

๕.๕.๒) ต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษในการใช้ปัญญาประดิษฐ์ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินหรือ ตัดสินใจเกี่ยวกับบุคคลเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบต่อสิทธิและความเสมอภาค

๖) หน้าที่และความรับผิดชอบ

๖.๑) ผู้ใช้งานมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อการตัดสินใจขั้นสุดท้ายที่เกิดขึ้นจากการใช้ข้อมูล คำแนะนำ หรือผลลัพธ์จากระบบปัญญาประดิษฐ์

๖.๒) ผู้ใช้งานต้องตรวจสอบผลลัพธ์จากปัญญาประดิษฐ์ก่อนนำไปใช้งานหรือเผยแพร่เสมอ โดยต้องพิจารณาถึงความถูกต้อง ผลกระทบทางกฎหมาย ความเท่าเทียม และความมั่นคงปลอดภัย

๖.๓) ผู้ใช้งานต้องรายงานให้ผู้บังคับบัญชาทราบทันที หากพบว่าระบบปัญญาประดิษฐ์ทำงานผิดพลาด ให้ผลลัพธ์ที่มีอคติหรืออาจส่งผลกระทบต่อเชิงลบ

๖.๔) การนำเนื้อหาที่ได้รับความช่วยเหลือจากปัญญาประดิษฐ์มาใช้งานต้องมีการระบุที่มาตามความเหมาะสมเพื่อความโปร่งใส

๗) การจัดฝึกอบรมให้ความรู้

หน่วยงานจะจัดให้มีการอบรมเกี่ยวกับการใช้งานระบบปัญญาประดิษฐ์ ความเสี่ยง ข้อจำกัด และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

๘) โทษของการไม่ปฏิบัติตามนโยบาย

การไม่ปฏิบัติตามนโยบายฉบับนี้ อาจมีผลเป็นความผิดและถูกดำเนินการทางวินัยตามข้อบังคับของหน่วยงาน หรือตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ ตามแต่กรณีและความสัมพันธ์ที่ผู้ใช้งานมีต่อหน่วยงาน

๙) ตัวอย่างพฤติกรรมที่ควรทำและไม่ควรทำ

๙.๑) พฤติกรรมที่ควรทำ

- ๙.๑.๑) ตรวจสอบความถูกต้องและความสมเหตุสมผลของผลลัพธ์จากปัญญาประดิษฐ์ทุกครั้ง
- ๙.๑.๒) ใช้ปัญญาประดิษฐ์เป็นเครื่องมือสนับสนุนโดยมนุษย์เป็นผู้ตัดสินใจขั้นสุดท้าย
- ๙.๑.๓) ใช้ข้อมูลที่ถูกต้องและได้รับอนุญาตป้อนเข้าสู่ระบบปัญญาประดิษฐ์
- ๙.๑.๔) อ้าวงอิงและให้เครดิตว่ามีการใช้ปัญญาประดิษฐ์ช่วยในการทำงานตามความเหมาะสม
- ๙.๑.๕) ปฏิบัติตามนโยบายและแนวทางขององค์กรอย่างเคร่งครัด

๙.๒) พฤติกรรมที่ไม่ควรทำ

- ๙.๒.๑) เชื่อผลการวิเคราะห์หรือการตัดสินใจของระบบปัญญาประดิษฐ์ทันทีโดยไม่ใช้
- ๙.๒.๒) ใช้ระบบปัญญาประดิษฐ์ในการตัดสินใจที่สำคัญโดยไม่มีการกำกับดูแลจากมนุษย์
- ๙.๒.๓) ป้อนข้อมูลที่เป็นความลับ ข้อมูลส่วนบุคคล หรือข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือเข้าระบบ
- ๙.๒.๔) นำผลงานจากระบบปัญญาประดิษฐ์ไปใช้โดยอ้างว่าเป็นผลงานของตนเองทั้งหมด
- ๙.๒.๕) ใช้งานระบบปัญญาประดิษฐ์ในทางที่ผิดกฎหมายหรือขัดต่อหลักธรรมาภิบาล

วิจารณ์ญาณ

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๙

๗๐

(นายสมชวน รัตนมังคลานนท์)
อธิบดีกรมปศุสัตว์